

Quick scan flora en fauna

St. Antoniusschool (Middenstraat 27A) in Sappemeer

Dillerop natuuradvies

Colofon:

Opdrachtgever:	**Gemeente Midden-Groningen**
Contactpersoon:	[redacted]
Veldwerk:	Dillerop natuuradvies
Tekst en foto's:	Dillerop natuuradvies
Projectnummer:	FF-222
Datum:	2 mei 2023

Dillerop natuuradvies
natuuronderzoek en ecologische advisering

Postadres:	Ir. Mentropweg 15, 9341 AR Veenhuizen
Telefoon:	06 - 51146838
E-mail:	info@dilleropnatuuradvies.nl

Dillerop natuuradvies is niet aansprakelijk voor gevolgschade, noch voor schade voortvloeiend uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Dillerop natuuradvies; opdrachtgever vrijwaart Dillerop natuuradvies voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Inhoud

1	**Inleiding**		**4**
	1.1	Aanleiding	4
	1.2	Quick scan	4
	1.3	Bronnenonderzoek	4
	1.4	Terreinbezoek	4
	1.5	Expert judgement	4
	1.6	Beknopte beschrijving van de locatie	5
2	**Wettelijk kader**		**6**
	2.1	Wet natuurbescherming	6
	2.2	Soortenbescherming	6
3	**Resultaten**		**7**
	3.1	Flora	7
	3.2	Amfibieën, reptielen en vissen	7
	3.3	Zoogdieren	8
	3.4	Vogels	9
	3.5	Dagvlinders, libellen en ongewervelden	9
4	**Conclusie en aanbevelingen**		**11**
5	**Literatuur**		**12**

Bijlagen

1 Wet natuurbescherming en soortenlijsten
2 Overzichtskaart plangebied

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

In opdracht van de gemeente Midden-Groningen is door Dillerop natuuradvies een ecologische quick scan uitgevoerd in het kader van de Wet natuurbescherming.
Dit in verband met de voorgenomen sloop van de St. Antoniusschool, gelegen aan de Middenstraat 27A in Sappemeer in de gemeente Midden-Groningen. In bijlage 2 is een overzichtskaart van het plangebied opgenomen.

1.2 Quick scan

De quick scan betreft een beoordeling van de huidige aanwezigheid van beschermde planten en dieren in het plangebied, de functie van het plangebied en de directe omgeving van deze soorten en de te verwachten effecten van de voorgenomen ingreep op de beschermde soorten. De quick scan vindt plaats op grond van een bronnenonderzoek, een terreinbezoek en een expert judgement.

1.3 Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek gaat uit van bestaande en beschikbare gegevens. Voor een actueel overzicht van beschermde soorten die in de regio voorkomen, zijn diverse regionale en landelijke verspreidingsatlassen en data van relevante soortengroepen en Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO's) geraadpleegd.

1.4 Terreinbezoek

De locatie is bezocht op 19 april 2023.Tijdens het bezoek is zoveel mogelijk concrete informatie verzameld met betrekking tot de aan- of afwezigheid van beschermde soorten. Het betreft zicht- en geluidswaarneming en sporenonderzoek (naar nesten, pootafdrukken, holen, uitwerpselen etc.).

1.5 Expert judgement

De quick scan is een momentopname, die in beperkte mate uitsluitsel kan geven over de afwezigheid van soorten. De quick scan houdt geen veldinventarisatie in, die meerdere (seizoensgebonden) opnamerondes bevat. Daarom is een expert judgement nodig om de geschiktheid van het plangebied voor mogelijk voorkomende soorten te beoordelen. Als de beschikbare gegevens onvoldoende zijn om tot een goede beoordeling te kunnen komen, zal dit expliciet in dit rapport worden aangegeven.

1.6 Beknopte beschrijving van de locatie

Het plangebied (de St. Antoniusschool) ligt aan de Middenstraat 27A in Sappemeer in de gemeente Midden-Groningen. Het terrein bestaat uit een hoofdgebouw met bijgebouwen, verharding, hekwerk, een fietsenstalling en rondom de gebouwen (sier)beplanting en verwilderde grasveldjes met opslag en bomen.

Het plangebied bevindt zich volgens de topografische dienst Emmen in atlasblok 07-56 en kilometerhok 54.

Ligging.

Met betrekking tot de gebiedsbescherming gaat het om de bescherming van gebieden die zijn aangewezen als onderdeel van Natuurnetwerk Nederland (*voorheen de Ecologische Hoofdstructuur*) en/of om gebieden die zijn aangewezen als Natura 2000-gebied.

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied of een ander gebied beschermd middels de Natuurbeschermingswet, noch van Natuurnetwerk Nederland. Er is geen sprake van externe werking.

2. Wettelijk kader

2.1 Wet natuurbescherming

Op 1 januari 2017 is de nieuwe Wet natuurbescherming in werking getreden. Deze wet vervangt drie wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en faunawet. De Wet natuurbescherming staat in het teken van de verbinding tussen ecologie, economie en bescherming van natuur.

De Wet natuurbescherming richt zich op:

- het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde, en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit;

- het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur ter vervulling van maatschappelijke functies;

- het verzekeren van een samenhangend beleid gericht op het behoud en beheer van waardevolle landschappen, vanwege hun bijdrage aan de biologische diversiteit en hun cultuurhistorische betekenis, mede ter vervulling van maatschappelijke functies.

2.2 Soortenbescherming

Voor soortenbescherming geldt dat deze gericht is op het bereiken of herstellen van een gunstige staat van instandhouding van soorten.

Binnen de Wet natuurbescherming wordt soortenbescherming opgedeeld in drie categorieën:

1. De bescherming van alle van nature in Nederland in het wild levende vogels op grond van de Vogelrichtlijn (artikel 1).

2. De bescherming van in het wild levende dieren en planten van soorten die voorkomen in de EU op grond van de Habitatrichtlijn (bijlagen I, II, IV en V) en natuurbeschermingsverdragen (artikel 3.5 – 3.9).

3. De bescherming van niet onder de bovenstaande twee categorieën vallende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland, vermeld in de bijlage van de Wet natuurbescherming (artikel 3.10 – 3.11). Voor zoogdieren, amfibieën en reptielensoorten opgenomen in deze bijlage geldt geen Europese verplichting tot bescherming. Deze soorten worden beschermd vanwege de breed in de maatschappij levende overtuiging dat deze dieren bescherming behoeven. De andere in de bijlage opgenomen soorten worden om ecologische redenen beschermd. Hiermee geeft Nederland uitvoering aan de algemene verplichting van het Biodiversiteitsverdrag om kwetsbare en bedreigde dier- en plantensoorten te beschermen.

Zie bijlage 1 voor een uitgebreide toelichting op de Wet natuurbescherming met soortenlijsten.

3. Resultaten

3.1 Flora

Op basis van de aanwezige biotoop (onder andere gebouwen, verharding) zijn er geen beschermde en/of bedreigde plantensoorten of resten hiervan in het plangebied aangetroffen en op basis van verspreidingsgegevens worden deze ook niet verwacht. Negatieve effecten op planten worden tijdens de werkzaamheden niet verwacht.

3.2 Amfibieën, reptielen en vissen

Op basis van de terreinkenmerken en beschikbare verspreidingsgegevens worden geen strikt beschermde amfibieënsoorten verwacht. In de omgeving (omliggende sloten en tuinvijvers in de woonwijk) komen mogelijk wel algemene soorten voor zoals onder andere gewone pad, bruine kikker en gewone watersalamander. Negatieve effecten worden tijdens de werkzaamheden niet verwacht. Reptielen zijn hier niet van toepassing.

Gewone pad

Bruine kikker

Kleine watersalamander

Vissen

Op basis van de bevindingen en verspreidingsgegevens (RAVON) worden er geen beschermde of bedreigde vissoorten verwacht. Negatieve effecten worden tijdens de werkzaamheden niet verwacht. In de brede sloot aan de oostzijde (buiten het plangebied) komen mogelijk wel algemene vissoorten voor zoals onder andere voorn en stekelbaars, negatieve effecten worden tijdens de werkzaamheden niet verwacht. Indien er in de toekomst sprake is van het dempen van de brede sloot dan dient men de aanwezige vissen (en overige fauna) weg te vangen en in de directe omgeving in een geschikte sloot/waterpartij over te zetten, waarmee aan de zorgplicht wordt voldaan.

Brede sloot aan de oostzijde van het terrein.

3.3 Zoogdieren

In het plangebied waar de werkzaamheden zullen plaatsvinden zijn geen strikt beschermde zoogdieren of sporen daarvan aangetroffen. Het is mogelijk dat een enkel exemplaar van een beschermde soort in de omgeving daarvan kan worden aangetroffen, zoals onder andere huisspitsmuis, egel en mol. Genoemde soorten zijn beschermd conform de Wet natuurbescherming ‘Andere soorten’, maar staan ook in de categorie ‘Vrijgestelde soorten’. Dit houdt in dat bij uitvoering van de werkzaamheden een vrijstelling geldt voor deze soorten. Wel geldt te allen tijde de zorgplicht voor de uitvoerende partij. Negatieve effecten worden tijdens de werkzaamheden niet verwacht.

Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten zijn opgenomen in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn (Wet natuurbescherming) en daardoor strikt beschermd. In de nabije omgeving (woonwijken) van het plangebied komen onder andere de volgende vleermuissoorten voor: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis. Voor vleermuizen zijn drie onderdelen van het leefgebied te onderscheiden die van belang zijn voor de functionaliteit van het leefgebied.
Dit zijn: *verblijfplaatsen*, *foerageergebieden* en *vliegroutes*.

Verblijfplaatsen

Aanwezigheid van boombewonende vleermuizen is uitgesloten. Tijdens de inspectie zijn geen sporen of geschikte holtes in de aanwezige bomen op het terrein vastgesteld; negatieve effecten worden tijdens de werkzaamheden niet verwacht.

Aanwezigheid van gebouwbewonende vleermuizen (zoals bijvoorbeeld gewone dwergvleermuis en laatvlieger) is eveneens uitgesloten. Er zijn geen sporen gevonden die erop kunnen duiden dat vleermuizen de bebouwing als onderkomen gebruiken; de gebouwen zijn hiervoor ook niet geschikt vanwege het ontbreken van geschikte wegkruipmogelijkheden. Het gebouw en de bijgebouwen bestaan onder andere uit halfsteensmuren zonder open stootvoegen en platte daken met bitumen zonder tussenruimtes. Ook zijn geen geschikte ruimtes waargenomen tussen de gevelbetimmering met onder andere Trespa plaat en aluminium strippen. Er zullen geen negatieve effecten optreden voor vleermuizen tijdens de voorgenomen werkzaamheden.

Foerageergebieden
Het plangebied en de directe omgeving is geschikt als foerageergebied gecombineerd met open plekken, bomen en waterpartijen. Met de voorgenomen werkzaamheden gaat geen significant oppervlak aan foerageergebied verloren; dit zal niet leiden tot belangrijke wijzigingen in de huidige kwaliteit van het foerageergebied. Vleermuizen hebben in de ruime omgeving voldoende foerageergebied tot hun beschikking en het openbare en groene karakter van het gebied blijft behouden.

Vliegroutes
Bij verplaatsingen tussen verblijfplaatsen en foerageergebied maken vleermuizen vaak gebruik van watergangen en lijnvormige groen- en bebouwingsstructuren. De huidige bomen en de bebouwing in de omgeving kunnen dienst doen als vliegroutes. Er zijn in en rond het plangebied voldoende geleidende structuren aanwezig, waardoor vleermuizen gemakkelijk alternatieve routes kunnen volgen. Om deze redenen zullen de werkzaamheden niet leiden tot belangrijk negatieve effecten op vliegroutes van vleermuizen. Daarnaast blijft het openbare en groene karakter behouden.

3.4 Vogels
Tijdens de veldinspectie zijn onder andere de volgende vogelsoorten in de omgeving waargenomen: koolmees, pimpelmees, roodborst, winterkoning, putter, zwartkop, tjiftjaf, merel, spreeuw, grote bonte specht, boomkruiper, houtduif, kauw en waterhoen.
De platte daken met bitumen zonder tussenruimtes bieden geen nestmogelijkheden voor vogels zoals bijvoorbeeld huismus of gierzwaluw. Gezien de aard van de werkzaamheden zullen voor deze diergroep geen negatieve effecten optreden.

Waterhoen bezig met nestbouw in de brede sloot aan de oostzijde van het terrein.

In een els aan de rand van het terrein aan de oostzijde, is een (onafgemaakt) begin van een nestholte van de grote bonte specht aangetroffen. In de ‘Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten’ wordt de grote bonte specht aangemerkt als categorie 5. Het nest is buiten het broedseizoen niet beschermd. Deze vogel maakt jaarlijks een nieuwe nestholte en beschikt over voldoende flexibiliteit om zich elders te vestigen. De grote bonte specht wordt niet in zijn voortbestaan bedreigd.

Bij het eventueel verwijderen van de aanwezige beplanting op het terrein zullen ook voor deze diergroep geen negatieve effecten optreden, mits de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden. *Het broedseizoen loopt globaal van ongeveer half maart tot en met half juli, waarbij een broedende vogel buiten deze periode ook beschermd is.*

In het plangebied noch in de directe omgeving daarvan zijn jaarronde vaste rust- of verblijfplaatsen (van strenger beschermde soorten) aangetroffen; hier zijn geen effecten te verwachten.

3.5. Dagvlinders, libellen en ongewervelden

Op basis van de terreingesteldheid en geraadpleegde verspreidingsgegevens worden geen strikt beschermde soorten verwacht. Gezien de aard van de werkzaamheden zullen voor deze diergroepen geen negatieve effecten optreden.

4. Conclusies

In het plangebied bevinden zich geen strikt beschermde dier- of plantensoorten die door de voorgenomen werkzaamheden wezenlijk kunnen worden beïnvloed. In het kader van de te doorlopen planologische procedure zijn er vanuit de Wet natuurbescherming geen belemmeringen.

In de directe omgeving van het plangebied komen mogelijk wel algemene kleine zoogdieren en amfibieënsoorten voor, die weliswaar beschermd zijn, maar zo algemeen, dat hun voortbestaan niet wordt bedreigd. En zullen geen effecten optreden, mits men zich houdt aan de zorgplicht.

In het plangebied noch in de directe omgeving daarvan zijn jaarronde vaste rust- of verblijfplaatsen (van strenger beschermde soorten) aangetroffen; hier zijn geen effecten te verwachten.

Door de voorgenomen sloopwerkzaamheden zullen voor vleermuizen geen verblijfplaatsen, vliegroutes en geen significant oppervlak aan foerageergebied worden aangetast. Er treden geen negatieve effecten op; derhalve hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd.

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een Natura 2000-gebied of een ander gebied beschermd middels de Wet natuurbescherming. Er is geen sprake van externe werking. De voorgenomen werkzaamheden hebben om deze reden geen negatieve effecten op het functioneren van Natuurnetwerk Nederland.

Aanbevelingen

Zorgplicht
Voor alle in het wild levende dieren geldt de bepaling van de zorgplicht. Deze houdt in dat u bij de uitvoering van werkzaamheden, die nadelig kunnen zijn voor planten en dieren, in redelijkheid zo veel mogelijk nalaat of maatregelen neemt om onnodige schade aan planten en dieren te voorkomen. Door een zorgvuldige planning van de werkzaamheden kan de zorgplicht goed worden ingepast in het werk.

Er wordt aanbevolen, indien bomen en/of beplanting op en/of rondom het terrein worden verwijderd, om deze werkzaamheden *buiten het broedseizoen* uit te voeren.
Het broedseizoen loopt van ongeveer half maart tot en met half juli, waarbij een broedende vogel buiten deze periode ook beschermd is.

Indien er in de toekomst sprake is van het dempen van de brede sloot aan de oostzijde van het terrein, dan dient men de aanwezige vissen (en overige fauna) weg te vangen en in de directe omgeving in een geschikte sloot/waterpartij over te zetten, waarmee aan de zorgplicht wordt voldaan.

De werkzaamheden dienen bij voorkeur plaats te vinden in de daglichtperiode, opdat verstoring van de omgeving door verlichting wordt voorkomen ten behoeve van bijvoorbeeld foeragerende vleermuizen in de omgeving etc.

Bij de toekomstige inrichting van het terrein (nieuwbouw) kunnen voorzieningen, zoals bijvoorbeeld (inbouw)nestkasten worden aangebracht voor vogels en vleermuizen (natuurinclusief bouwen). Dergelijke maatregelen dragen bij aan de instandhouding van ecologisch kwetsbare soorten en op deze manier krijgen toekomstige gebouwen een ‘groener’ karakter’.

5. Literatuur

Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992; *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*. Stichting Uitgeverij van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.

van Dijk A.J.& Boele A., 2011; *Handleiding SOVON Broedvogelonderzoek.* SOVON Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen.

Dillerop natuuradvies, augustus 2017; Leidraad Gemeente Midden-Groningen, Wet natuurbescherming.

Franckh-Kosmos Verlags GMBh & Co. KG, Stuttgart, 2007, *Handbuch der Fledermäuse Europas und Nordwestafrikas.* Vertaald en bewerkt door Peter Lina, De Fontein|Tirion Uitgevers B.V., Utrecht, 2011, *Vleermuizen, Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika.*

Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers, 1997; *Atlas van de Nederlandse vleermuizen* (2e druk).

LNV, 2004, Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, november 2004. Besluit TRCJZ/ 2004/ 5727, *houdende vaststelling van Rode lijsten flora en fauna*. Gepubliceerd in de Staatscourant van 11 november 2004, nr. 218.

Ministerie LNV, 2005 *Buiten aan het werk?* Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten. De Flora- en faunawet in de praktijk, informatie over vrijstellingen, ontheffingen en gedragscodes.

Ministerie van Economische Zaken, versie 1.3 december 2016, Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen, Wet natuurbescherming.

Geraadpleegde websites

www.floron.nl
www.minlnv.nl/natura2000
www.zoogdieratlas.nl
www.sovon.nl
www.ravon.nl
www.vlinderstichting.nl
www.vzz.nl
www.waarneming.nl

Bijlage 1
Wet natuurbescherming en soortenlijsten

Wet natuurbescherming (Wnb)

Op 1 januari 2017 is de nieuwe Wet natuurbescherming (Wnb) in werking getreden.
Deze wet vervangt de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet.
De Wet natuurbescherming staat in het teken van de verbinding tussen ecologie, economie en bescherming van natuur. Met de inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming zijn de provincies het bevoegde gezag voor de ontheffing- en vergunningverlening voor plannen en projecten en voor het vaststellen van vrijstellingsregelingen. Bij provincie overschrijdende projecten is dit de minister van EZ. Voor burgers en bedrijven is het belangrijk dat zij makkelijk en snel weten of een activiteit met mogelijke schade voor de natuur is toegestaan. Een aanvraag voor een omgevingsvergunning bij de gemeente wordt net als voorheen getoetst aan de natuurwet.

Onderstaande vat het wettelijk kader samen voor toetsing van ruimtelijke ingrepen en andere handelingen.

Algemene bepalingen

De Wet natuurbescherming (artikel 1.10) is gericht op:

Het beschermen en ontwikkelen van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde, en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit.

Het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de natuur ter vervulling van maatschappelijke functies.

Het verzekeren van een samenhangend beleid gericht op het behoud en beheer van waardevolle landschappen, vanwege hun bijdrage aan de biologische diversiteit en hun cultuurhistorische betekenis, mede ter vervulling van maatschappelijke functies.

Zorgplicht (artikel 1.11):
Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
De zorg houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:

a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,

b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of

c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.

Gedeputeerde staten van de provincies dragen zorg voor (artikel 1.12):

het nemen van de nodige maatregelen voor de bescherming, de instandhouding of het herstel van biotopen en leefgebieden in voldoende gevarieerdheid voor alle van nature in het wild levende vogelsoorten en planten en dieren en hun habitats van bijlagen II, IV en V bij de Habitatrichtlijn en habitattypen van bijlage I van de Habitatrichtlijn;

het behoud of het herstel van een gunstige staat van instandhouding van de met uitroeiing bedreigde of speciaal gevaar lopende van nature in het wild voorkomende dier- en plantensoorten;

De totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd Natuurnetwerk Nederland.

Gedeputeerde staten kunnen gebieden buiten het Natuurnetwerk Nederland aanwijzen die van provinciaal belang zijn vanwege hun natuurwaarden of landschappelijke waarden, met inachtneming van hun cultuurhistorische kenmerken. Deze gebieden worden aangeduid als ‘bijzondere provinciale natuurgebieden’ en ‘bijzondere provinciale landschappen’.

Natura 2000-gebieden

Natura 2000 bestaat in Nederland uit alle 162 gebieden die onder de Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn zijn aangewezen. Natura 2000 is een Europees ecologische netwerk van natuurgebieden waarmee de meest bijzondere en waardevolle natuur van Europa wordt beschermd. Natura 2000-gebieden zijn aangewezen omdat er Europees beschermde dier- en plantensoorten voorkomen. De Wet natuurbescherming heeft tot doel het beschermen en in stand houden van Natura 2000-gebieden.

Relevante wettelijke bepalingen

De beoordeling van projecten en andere handelingen wordt geregeld in artikel 2.7 tot en met artikel 2.9. Aanwijzingsbesluiten geven de instandhoudingsdoelstellingen ten aanzien van de leefgebieden voor vogels van de Vogelrichtlijn, de natuurlijke habitats en de habitats van soorten van de Habitatrichtlijn. De instandhoudingsmaatregelen zijn voor elk gebied beschreven in het beheerplan. Tevens beschrijft het beheerplan welke handelingen en ontwikkelingen in het gebied en daarbuiten het bereiken van de instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar brengen. Voor het uitvoeren van plannen of projecten kan GS de verplichting opleggen tot preventieve of herstelmaatregelen. Dit is niet van toepassing indien voor het plan of project een (omgevings)vergunning is verleend.

Beoordeling van plannen en projecten (artikel 2.7)

Voor een plan dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, en dat afzonderlijk of in combinatie (in cumulatie) met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, is een passende beoordeling noodzakelijk.

Er is een vergunning nodig van GS voor projecten of andere handelingen die de kwaliteit van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten in dat gebied kunnen verslechteren of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen. De bevoegdheid ten aanzien van de vergunningverlening ligt bij GS van de provincie waarin het project wordt uitgevoerd

Er geldt een uitzondering op de vergunningprocedure op grond van de Wet natuurbescherming als via een andere wettelijke bepaling een passende beoordeling verplicht is (bijvoorbeeld op grond van de Tracéwet of de Spoedwet wegverbreding) voor de besluitvorming.

Géén vergunning is nodig (artikel 2.9):
Als het project of de handeling is opgenomen in een Natura 2000-beheerplan of in een vastgesteld programma voor Natura 2000-gebieden (zoals de PAS). Voorwaarde is dat 1) ten aanzien van het plan of het programma een passende beoordeling van projecten is uitgevoerd waaruit de zekerheid is verkregen dat het project de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied niet zal aantasten, en 2) dat het bestuursorgaan dat het plan of programma heeft vastgesteld, tevens bevoegd gezag is voor vergunningverlening of dat dit bestuursorgaan heeft ingestemd heeft met het plan of programma.

Als het project of de handeling al bestond of bekend was op de referentiedatum 31 maart 2010 of later als het gebied later is aangewezen (ook wel bekend als bestaand gebruik).

Als het project of de handeling behoort tot door PS bij verordening aangewezen categorieën van gevallen.

Toelichting op begrippen

Habitattoets
De habitattoets is de verzamelnaam van toetsingen van effecten van plannen en projecten op de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied.
In beginsel worden de effecten van plannen en projecten op Natura 2000-gebieden ‘passend beoordeeld’. Als er kans is op significant negatieve effecten en mitigerende maatregelen bij de beoordeling zijn betrokken wordt gesproken over een ‘passende beoordeling’.
Om procedurele redenen kan er voor worden gekozen om een oriëntatiefase – soms ook wel ‘voortoets’ genoemd – te doorlopen. De inhoudelijke studie is in de oriëntatiefase in grote lijnen identiek aan een passen de beoordeling, echter mitigerende maatregelen zijn bij de oriëntatiefase niet bij de beoordeling betrokken. Als de conclusie is dat significante negatieve effecten niet op voorhand kunnen worden uitgesloten en maatregelen nodig zijn om significant negatieve effecten met zekerheid te voorkomen, zal alsnog een passende beoordeling nodig zijn.

Mitigerende maatregelen
Mitigerende maatregelen zijn maatregelen ter voorkoming of beperking van het (mogelijke) effect van het project of andere handeling en deze maatregelen zijn onlosmakelijk verbonden zijn met een project / andere handelingen

Cumulatieve effecten
Voor de habitattoets geldt uitdrukkelijk dat voor elke activiteit onderzocht moet worden of er mogelijke significante effecten zijn als gevolg van de activiteit afzonderlijk *en* in combinatie met andere plannen en projecten. In het laatste geval moeten de gezamenlijke ofwel cumulatieve effecten beoordeeld worden in het licht van de instandhoudingsdoestellingen van het Natura 2000-gebied. Het gaat daarbij om alle plannen en projecten die op bestuurlijk niveau zijn goedgekeurd en die nog niet (volledig) zijn gerealiseerd.

Significantie
Van significante effecten kan sprake zijn als ten gevolge van het plan of project realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen wordt bemoeilijkt of onmogelijk wordt gemaakt.

Externe werking
Ook activiteiten buiten het Natura 2000-gebied kunnen vergunningplichtig zijn als die activiteiten negatieve effecten op het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen voor het gebied (kunnen) veroorzaken. Dit wordt de ‘externe werking’ van de bescherming genoemd.

Soorten

Verbodsbepalingen
De Wnb onderscheidt bij de bescherming van soorten drie beschermingsregimes met elk hun eigen verbodsbepalingen:

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn (VR) (artikel 3.1)

Het is verboden in het wild levende vogels (VR artikel 1):
lid 1. opzettelijk te doden of te vangen;

lid 2. opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren te vernielen of te beschadigen of nesten van vogels weg te nemen;

lid 3. eieren van vogels te rapen en deze onder zich te hebben;

lid 4. vogels opzettelijk te storen;

lid 5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Het ministerie heeft een lijst gemaakt van soorten vogels die hun nest doorgaans het hele jaar door of telkens opnieuw gebruiken. Deze nesten zijn jaarrond beschermd. Voor andere soorten geldt dat de nesten alleen beschermd zijn wanneer zij (in het broedseizoen) in gebruik zijn *(Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten, ministerie van LNV, augustus 2009*), zie bijlage 3.

Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (HR) (artikel 3.5)

Het is verboden:
lid 1. in het wild levende **dieren** (HR bijlage IV, VvBern Bijlage II, VvBonn Bijlage I) in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen;

lid 2. dieren, als bedoeld in het eerste lid, opzettelijk te verstoren.

lid 3. eieren van dieren, als bedoeld in het eerste lid, in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.

lid 4. de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren, als bedoeld in het eerste lid, te beschadigen of te vernielen.

lid 5. Planten (HR bijlage IV, VvBern Bijlage I) in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Beschermingsregime andere soorten (artikel 3.10)

Onverminderd artikel 3.5, lid 1, 4 en 5, is het verboden:
onderdeel **a**. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij de Wet natuurbescherming, opzettelijk te doden of te vangen;

onderdeel **b**. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld onder a opzettelijk te beschadigen of te vernielen;

Onderdeel **c**: planten genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij de Wet natuurbescherming, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

In de Bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd. Sommige vogelsoorten vallen daarmee zowel onder het 'Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn' als onder het 'Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn'. Het 'Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn' is ten aanzien van 'verstoren' strikter dan het 'Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn'. Aan de andere kant zijn de ontheffingsgronden voor het 'Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn' weer beperkter dan voor 'Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn'. We gaan in het toetsingskader zekerheidshalve uit van het juridisch strengste beschermingsregime.

Ontheffingen en vrijstellingen
Gedeputeerde staten kunnen een ontheffing verlenen van verboden die gelden voor Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn (artikel 3.3), Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn (artikel 3.8) en Beschermingsregime andere soorten (artikel 3.10 lid 2). Provinciale staten en de Minister kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van deze verboden (artikel 3.3, artikel 3.8).

Een ontheffing of een vrijstelling wordt uitsluitend verleend als aan de volgende voorwaarden is voldaan:

Er bestaat geen andere bevredigende oplossing.
Er is voldaan aan een in artikel 3.3 dan wel artikel 3.8 genoemd belang.
Er is geen sprake van een verslechtering van de (gunstige) staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

Aan een ontheffing kunnen voorwaarden worden gesteld om schade te beperken of te compenseren zodat er geen afbreuk wordt gedaan.

Artikel 3.3, Artikel 3.8.
De verboden voor zijn niet van toepassing op handelingen ten behoeve van instandhoudingsmaatregelen en handelingen in het kader van een Natura 2000-beheerplan of een vastgesteld programma (zoals bijvoorbeeld de PAS).

Artikel 3.10.
Voor soorten vallend onder '*Beschermingsregime andere soorten*' kan de provincie een vrijstelling verlenen voor handelingen in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden en bestendig beheer of onderhoud. Daarnaast is een soortenlijst opgenomen met vrijgestelde soorten in de betreffende provincie.

Artikel. 3.31.
De hierboven genoemde verboden onder de drie beschermingsregimes zijn niet van toepassing op handelingen die zijn beschreven in en aantoonbaar worden uitgevoerd overeenkomstig een door Minister goedgekeurde gedragscode en die plaatsvinden in het kader van bestendig beheer of onderhoud en ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

Vogels

Algemeen

De soortgroep vogels heeft in de Wet natuurbescherming een bijzondere status: alle broedende vogels, de in functie zijnde nesten en de functionele omgeving hiervan zijn beschermd tijdens het broedseizoen (*voor de meeste soorten globaal van maart tot en met half juli*). Voor enkele jaarlijks terugkerende soorten zijn rust- en verblijfplaatsen en de functionele omgeving ervan jaarrond beschermd. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in vijf categorieën: de nesten van categorie 1 tot en met 4 zijn jaarrond beschermd, de nesten van categorie 5 in principe alleen tijdens de broedperiode. Hierbij geldt echter dat wanneer 'zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden' dat rechtvaardigen, ook de nesten van categorie 5-soorten jaarrond beschermd kunnen zijn

Nesten die ***het hele jaar*** door zijn beschermd
Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil).
Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: roek, gierzwaluw en huismus).

Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing.
De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (voorbeeld: ooievaar, kerkuil en slechtvalk).

Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: boomvalk, buizerd en ransuil).

Het bevoegd gezag hanteert voor categorie 1 tot en met 4 de volgende soorten:
Boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespendief en zwarte wouw.

De vaste rust- en verblijfplaatsen en functionele leefomgeving van deze soorten zijn daardoor jaarrond beschermd. De rust- en verblijfplaatsen van de soorten van categorie 5 kunnen echter ook jaarrond beschermd zijn wanneer zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Voor deze soorten is daarom ook inzicht nodig in de aanwezige rust- en verblijfplaatsen.

Nesten die ***niet het hele jaar*** door zijn beschermd
In de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' worden de volgende soorten aangegeven als categorie 5. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd.

Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen.

Voor categorie 5 hanteert het bevoegd gezag de volgende soorten:
Blauwe reiger, boerenzwaluw, bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, bosuil, brilduiker, draaihals, eidereend, ekster, gekraagde roodstaart, glanskop, grauwe vliegenvanger, groene specht, grote bonte specht, hop, huiszwaluw, ijsvogel, kleine bonte specht, kleine vliegenvanger, koolmees, kortsnavelboomkruiper, oeverzwaluw, pimpelmees, raaf, ruigpootuil, spreeuw, tapuit, torenvalk, zeearend, zwarte kraai, zwarte mees, zwarte roodstaart en zwarte specht.

Houtopstanden in de Wet natuurbescherming

In de Wet natuurbescherming is het conform artikel 4.2 verboden houtopstanden te kappen zonder hier vooraf een melding van te maken aan het bevoegd gezag indien wordt voldaan aan de volgende twee punten:

- de houtopstand buiten de 'bebouwde kom Houtopstanden' ligt;
- de houtopstand waarin de bomen worden gekapt groter is dan 10 are (1.000 vierkante meter) of het gaat om bomen in een rijbeplanting van 20 bomen of meer.

Hierop zijn wel diverse uitzonderingen.

Deze regel geldt niet voor :
a. houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom;
b. houtopstanden op erven of in tuinen;
c. fruitbomen en windschermen om boomgaarden;
d. naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar;
e. kweekgoed;
f. uit populieren of wilgen bestaande:

1. wegbeplantingen;
2. beplantingen langs waterwegen, en
3. eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;

g. het dunnen van een houtopstand;
h. uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij:

1. ten minste eens per tien jaar worden geoogst;
2. bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en
3. zijn aangelegd na 1 januari 2013.

Soortenlijst Wet natuurbescherming (artikel 3.5)

Beschermde dieren en planten (Habitatrichtlijn)

Zoogdieren	**Zeezoogdieren**	**Amfibieën**	**Vlinders**	**Kevers**
Bechsteins vleermuis	Bruinvis	Boomkikker	Apollovlinder	Brede geelrandwaterroofkever
Bever	Bultrug	Geelbuikvuurpad	Boszandoog	Gestreepte waterroofkever
Bosvleermuis	Dwergpotvis	Heikikker	Donker pimpernelblauwtje	Heldenbok
Brandts vleermuis	Dwergvinvis	Kamsalamander	Grote vuurvlinder	Juchtleerkever
Franjestaart	Gestreepte dolfijn	Knoflookpad	Moerasparelmoervlinder	Vermiljoenkever
Gewone baardvleermuis	Gewone dolfijn	Poelkikker	Monarchvlinder	
Gewone dwergvleermuis	Gewone spitsdolfijn	Rugstreeppad	Pimpernelblauwtje	**Weekdieren**
Gewone grootoorvleermuis	Gewone vinvis	Vroedmeesterpad	Teunisbloempijlstaart	Bataafse stroommossel
Grijze grootoorvleermuis	Griend		Tijmblauwtje	Platte schijfhoren
Grote hoefijzerneus	Grijze dolfin	**Reptielen**	Zilverstreephooibeestje	
Grote rosse vleermuis	Hille	Gladde slang		**Planten**
Hamster	Kleine zwaardwalvis	Muurhagedis	**Libellen**	Drijvende waterweegbree
Hazelmuis	Narwal	Zandhagedis	Bronslibel	Groenknolorchis
Ingekorven vleermuis	Noordse vinvis	Dikkopschildpad	Gaffellibel	Kleine vlotvaren
Kleine dwergvleermuis	Orca	Kemps' zeeschildpad	Gevlekte witsnuitlibel	Kruipend moerasscherm
Kleine hoefijzerneus	Potvis	Lederschildpad	Groene glazenmaker	Liggende raket
Laatvlieger	Spitsdolfijn van Gray	Soepschildpad	Mercuurwaterjuffer	Zomerschroeforchis
Lynx	Tuimelaar		Noordse winterjuffer	
Meervleermuis	Walrus	**Vissen**	Oostelijke witsnuitlibel	**Mossen**
Mopsvleermuis	Witflankdolfijn	Houting	Rivierrombout	Geel schorpioenmos
Noordse vleermuis	Witsnuitdolfijn	Steur	Sierlijke witsnuitlibel	Tonghaarmuts
Noordse woelmuis	Witte dolfijn			
Otter				
Rosse vleermuis				
Ruige dwergvleermuis				
Tweekleurige vleermuis				
Vale vleermuis				
Watervleermuis				
Wilde kat				
Wolf				

Soortenlijst Wet natuurbescherming (behorende bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel a)

Andere soorten Bijlage A (beschermde dieren)

Zoogdieren	**Dagvlinders**	**Amfibieën**
Aardmuis	Aardbeivlinder	Alpenwatersalamander
Boommarter	Bosparelmoervlinder	Bruine kikker
Bosmuis	Bruin dikkopje	Gewone pad
Bunzing	Bruine eikenpage	Kleine watersalamander
Damhert	Donker pimpernelblauwtje	Meerkikker
Das	Duinparelmoervlinder	Bastaardkikker
Dwergmuis	Gentiaanblauwtje	Vinpootsalamander
Dwergspitsmuis	Grote parelmoervlinder	Vuursalamander
Edelhert	Grote vos	
Eekhoorn	Grote vuurvlinder	**Reptielen**
Egel	Grote weerschijnvlinder	Adder
Eikelmuis	Iepenpage	Hazelworm
Gewone bosspitsmuis	Kleine heivlinder	Levendbarende hagedis
Gewone zeehond	Kleine ijsvogelvlinder	Ringslang
Grote bosmuis	Kommavlinder	
Grijze zeehond	Pimpernelblauwtje	**Vissen**
Haas	Sleedoornpage	Beekdonderpad
Hermelijn	Spiegeldikkopje	Beekprik
Huisspitsmuis	Veenbesblauwtje	Elrits
Konijn	Veenbesparelmoervlinder	Gestippelde alver
Molmuis	Veenhooibeestje	Grote modderkruiper
Ondergrondse woelmuis	Veldparelmoervlinder	Kwabaal
Ree	Zilveren maan	
Rosse woelmuis		**Kreeften**
Steenmarter	**Libellen**	Europese rivierkreeft
Tweekleurige bosspitsmuis	Beekkrombout	
Veldmuis	Bosbeekjuffer	**Kevers**
Veldspitsmuis	Donkere waterjuffer	Vliegend hert
Vos	Gevlekte glanslibel	
Waterspitsmuis	Gewone bronlibel	
Wezel	Hoogveenglanslibel	
Wild zwijn	Kempense heidelibel	
Woelrat	Speerwaterjuffer	

Soortenlijst Wet natuurbescherming (artikel 3.10, eerste lid, onderdeel c)

Andere soorten Bijlage B (beschermde planten)

Akkerboterbloem	Karwijselie	Vroege ereprijs
Akkerdoornzaad	Kleine ereprijs	Wilde averuit
Akkerogentroost	Kleine Schorseneer	Wilde ridderspoor
Beklierde ogentroost	Kleine wolfsmelk	Wilde weit
Berggamander	Kluwenklokje	Wolfskers
Bergnachtorchis	Knollathyrus	Zandwolfsmelk
Blaasvaren	Knolspirea	Zinkviooltje
Blauw guichelheil	Korensla	Zweedse kornoelje
Bokkenorchis	Kranskarwij	
Bosboterbloem	Kruiptijm	
Bosdravik	Lange zonnedauw	
Brave hendrik	Liggende ereprijs	
Brede wolfsmelk	Moerasgamander	
Breed wollegras	Muurbloem	
Bruinrode wespenorchis	Naakte lathyrus	
Dennenorchis	Naaldenkervel	
Dreps	Pijlscheefkalk	
Echte gamander	Roggelelie	
Franjegentiaan	Rood peperboompje	
Geelgroene wespenorchis	Rozenkransje	
Geplooide vrouwenmantel	Ruw parelzaad	
Getande veldsla	Scherpkruid	
Gevlekt zonneroosje	Schubvaren	
Glad biggenkruid	Schubzegge	
Gladde zegge	Smalle raai	
Groene nachtorchis	Spits havikskruid	
Groensteel	Steenbraam	
Groot spiegelklokje	Stijve wolfsmelk	
Grote bosaardbei	Stofzaad	
Grote leeuwenklauw	Tengere distel	
Honingorchis	Tengere veldmuur	
Kalkboterbloem	Trosgamander	
Kalketrip	Veenbloembies	
Karthuizeranjer	Vliegenorchis	

Vrijstelling soortenlijst in de provincie Groningen

Soort	
Aardmuis	x
Bastaardkikker	x
Bosmuis	x
Bruine kikker	x
Bunzing	x
Dwergmuis	x
Dwergspitsmuis	x
Egel	x
Gewone bosspitsmuis	x
Gewone pad	x
Huisspitsmuis	x
Kleine watersalamander	x
Konijn	x
Meerkikker	x
Ondergrondse woelmuis	x
Ree	x
Rosse woelmuis	x
Tweekleurige bosspitsmuis	x
Veldmuis	x
Vos	x
Woelrat	x

X = vrijgestelde soort

Toelichting vrijstelling
De vrijstelling geldt voor de soorten hierboven genoemd, mits het gaat om handelingen die worden verricht in verband met:

a. de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting;

b. de uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;

c. de uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;

d. bestendig gebruik.

Bijlage 2
Overzichtskaart plangebied

Ingang
Sloot
Grasveld met bomen
Grasveld met bomen
Verwilderde tuin
Bomen met struiken
Sloot
Wandel/fietspad
Speelplein
Sloot
St. Antonius
Ingang
Bomen met struiken
Speelplein
Sloot
Bomenrij met struiken
Kindertuin
Boomhut
Ingang
Vml. fietsenstalling